SISTEMUL DE LECȚII – PROBE DE SPORT PE CERC ÎN CADRUL DISCIPLINEI „EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT” UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

THE SYSTEM OF LESSONS – SPORTS TRIALS ON THE CIRCLE WITHIN THE FRAMEWORK OF THE DISCIPLINE „THE PHYSICAL EDUCATION AND SPORT” THE STATE UNIVERSITY OF MOLDOVA

Andrei SALCOCI, ORCID: 0000-0003-2884-0725
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: [796:378.016]:378.4(478-25) e-mail: andrei.salcoci@usm.md

Disciplina „Educație fizică” în instituțiile de învățământ superior, pe lângă valențele formative care sunt variate și valoroase în plan pedagogic, presupune și se completează prin: menținerea stării sănătoase a organismului; ridicarea capacității de muncă; autoaprecierea nivelului și menținerea calităților motrice la un grad sporit de manifestare; motivarea practicării sistematice și independente a activităților motrice; practicarea unei probe de sport în scopul de menținere fizică și a sănătății, recreere și refacere pe parcursul întregii vieți; petrecerea rațională a timpului liber [1].

Procesul instructiv-educativ al educaţiei fizice universitare contribuie în mod esenţial la pregătirea studenţilor pentru adaptarea lor la condiţiile şi funcţiile activităţii profesionale. Cu toate acestea, după cum demonstrează cercetările și practica educațională, majoritatea studenților, la finalizarea cursului disciplinei „Educație fizică”, nu posedă competențele necesare pentru practicarea sistematică a activităților motrice independente sau implicarea în diverse forme de practicare a onor sporturi, fapt ce se reflectă negativ asupra stării de sănătate a tânărului specialist, pe diferite domenii.

Actualmente, conţinutul educaţiei fizice a studenţilorşi strategia direcţiilor prioritare de perfecţionare sunt determinate în mod direct de influenţa activă a factorilor social-economici. Politica de stat în domeniul învățământului superior determină comanda socială a viitorului specialist, însă excluzând şi nivelul lui de pregătire motrice. Lacunele esenţiale ale conţinutului educaţiei fizice a tineretului studios la etapa contemporană sunt legate de conservatismul acesteia, unitatea şi depersonalizarea subiecţilor implicaţi în procesul de instruire [2, p.9].

Este necesar să remarcăm și faptul că sistemul de educație fizică în instituțiile de învățământ superior este învechit, fapt ce provoacă dezinteres față de disciplină în rândurile studenților. Unul dintre aspectele renovării/reconceptualizării sistemului de educație fizică, care să atragă viitorii specialiști pe domenii, este abordarea inovațională a procesului de instruire care să conducă la înlăturarea cauzelor ce au contribuit la deformarea atitudinilor socioculturale și umanistice generale ale educației fizice universitare. După cum menționează L.I. Lubîșeva, 1996 [citat 2, p.21], pentru acesta ar fi necesar:

• Recunoașterea tradițiilor democratice ale instruirii, științei și învățământului, inclusiv a tradițiilor sportive;

• Construirea unor relații noi între cadrele didactice și studenți, bazate pe colaborare și încredere;

• De a folosi o varietate în cadrul procesului educațional, creativitate și inițiativă din partea profesorilor și studenților.

Educaţiafizică în cadrul Universității de Stat din Moldova este o disciplină cu caracter obligatoriu, inclusă în planul de învățământ pentru toate specialitățile, având alocat în planul calendaristic 1 oră săptămânal, activitatea practică realizată a câte 2 ore, o dată la 2 săptămâni [3, p. 21, 29]. De fapt, numărul de ore săptămânal alocat nu permite influențarea psihomotrică și nici nu permite formarea unor noi competențe ale disciplinei la studenți pentru a ajunge la nivelul şi standardele dorite. În acest sens, este argumentată inițierea unei noi abordări a disciplinei Educație fizică în instituția USM, care să influențeze direct sau indirect asupra practicării independente și sistematice activităților motrice de către studenții înscriși la programele de studii și continuarea stabilizării competențelor specifice ale disciplinei din treptele de învățământ inferioare.

O nouă concepție/formă de organizare a lecțiilor de Educație fizică este propusă de către Departamentul Educație fizică al USM, care prevede demersuri inovative circumscrise în curriculumul disciplinar prin reorganizarea și diversificarea formelor de practicare a lecțiilor de educație fizică.

O formă, o modalitate de organizare de practicare a lecțiilor de Educație fizică este „Lecția în sistemul de probe de sport pe cerc”. Aceasta prevede studierea (proiectarea/realizarea) conținutului a unei probe de sport pentru o lecție, respectiv mai multe probe de sport pe parcursul unui semestru (ex.: 7 lecții – 7 probe studiate). După tipologia lecțiilor, ele sunt organizate din perspectiva formării de competențe: lecție de formare a capacităților de aplicare a cunoștințelor.

Probele de sport selectate pot fi proiectate câte o activitate pentru fiecare semestru. Pentru fiecare semestru, se pot selecta și proiecta alte probe de sport, la decizia actorilor implicați în procesul educațional.

Finalitățile învățării disciplinei prin sistemul *Educație fizică – probe de sport pe cerc* sunt exprimate în termeni de competențe specifice care au următoarea formulare [1]:

- Valorificarea efectelor activităților motrice asupra organismului uman, manifestând gândire critică și pozitivă în diferite contexte de învățare, activitate și valori umane.
- Explorarea potențialului motric în activități educaționale și cotidiene, dând dovadă de autoapreciere, autocontrol și autoreglare în vederea dezvoltării fizice armonioase.
- Gestionarea abilităților motrice achiziționate în cadrul practicării de diferite probe de sport, demonstrând reziliență și adaptare.

Totodată, conceptul *Curriculum* încredințează profesorului dreptul de a decide în acord cu alți actori ai procesului educațional (studenți, manageri instituționali ș.a.) ce

probe de sport vor fi practicate în cadrul lecției de Educație fizică cu probe de sport pe cerc în funcție de multipli factori ce țin de specificul resurselor umane şi materiale.

Această formă de organizare a lecției presupune și permite încadrarea studenților scutiți și scutiți temporar de efort în grupele de bază și promovează ***Educația integrată,*** care se referă la ***includerea studenților cu cerințe speciale în procesul educațional*** (tineri cu deficiențe senzoriale, fizice, culturale, intelectuale sau de limbaj, defavorizați socioeconomic și cultural, tineri cu ușoare tulburări psihoafective și comportamentale) pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a personalității acestora.

Ca rezultat, se așteaptă o creștere atât a motivației studenților pentru practicarea disciplinei, cât și a activităților motrice independente, conducând la o sporire a atractivității și prestigiului disciplinei, amplificând impactul educației fizice și sportului asupra formării personalității studentului.

Referințe:

1. *Curriculum universitar Educație fizică și sport, ciclul I, licență.* Departamentul Educație fizică; Facultatea Psihologie, Științe ale Educației, Sociologie și Asistență Socială, USM, 2022.
2. COZMEI, G. *Metodologia binară a educației fizice a studenților facultăților cu profil medical:* Teză de doctor. Chișinău, 2020. 183 p.
3. Planuri de învățământ pe specialități din cadrul USM.https://usm.md/?page_id=216